

Standardy akreditační komise pro studijní program SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA

(úprava znění k 20. 2. 2015)

autorský tým:

doc. PaedDr. Jiřina Klenková, Ph.D.

doc. PhDr. Lea Květoňová, Ph.D.

prof. PaedDr. Libuše Ludíková, CSc.

doc. PaedDr., PhDr. Ilona Pešatová, Ph.D.

prof. PhDr. PaedDr. Miloň Potměšil, Ph.D.

doc. PhDr. Eva Suralová, Ph.D.

prof. PhDr. Marie Vítková, CSc.

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

2015

Obsah

1	Názvy bakalářských studijních oborů speciální pedagogiky, profily, SZZ, uplatnění.....	3
1.1	Bc. Speciální pedagogika předškolního věku - učitelství pro mateřské školy	3
1.2	Bc. Speciální pedagogika – vychovatelství.....	4
1.3	Bc. Speciální pedagogika – příprava asistentů pedagoga.....	5
1.4	Bc. Speciální pedagogika – intervence	5
1.5	Bc. Speciální pedagogika – andragogika.....	6
2	Standardy pro bakalářské obory ve speciální pedagogice – distribuce kreditů	7
3	Názvy magisterských studijních oborů speciální pedagogiky, profily, SZZ, uplatnění	8
3.1	Mgr. Speciální pedagogika – vychovatelství (navazující).....	8
3.2	Mgr. Speciální pedagogika – učitelství (navazující)	10
3.3	Mgr. Speciální pedagogika – poradenství (neučitelské, navazující)	10
3.4	Mgr. Speciální pedagogika – logopedie (navazující).....	11
3.5	Mgr. Speciální pedagogika – andragogika (navazující).....	12
3.6	Mgr. Speciální pedagogika - logopedie (jednooborová)	13
3.7	Mgr. Speciální pedagogika – učitelství pro 1. stupeň.....	14
4	Standardy pro magisterské obory ve speciální pedagogice – distribuce kreditů	15
4.1	Navazující magisterský studijní program.....	15
5.1	Magisterský studijní program pětiletý (jednooborová logopedie)	17
5.2	Magisterský studijní program pětiletý – speciální pedagogika - učitelství pro 1. stupeň ZŠ	17
6	Popis deskriptorů - Předměty speciální pedagogiky	18

1 Názvy bakalářských studijních oborů speciální pedagogiky, profily, SZZ, uplatnění

1.1 Bc. Speciální pedagogika předškolního věku - učitelství pro mateřské školy

Profil:

Kvalifikovaný a odborně vzdělaný speciálněpedagogický pracovník pro děti předškolního věku (předškolní pedagog), který se uplatní i jako řídicí pracovník na úrovni středního managementu. Absolvent získá způsobilost samostatně vykonávat praktické činnosti speciálního pedagoga zaměřené na práci s dětmi předškolního věku, práci s rodinou a výchovně poradenskou činnost v rámci komplexní péče o předškolní děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Absolvent oboru je schopen přiměřeně reflektovat děti předškolního věku se speciálními vzdělávacími potřebami, je připraven podílet se na jejich výchově a vzdělávání, respektovat jejich anatomicko-fyziologické a vývojové zvláštnosti, z nichž vyplývá užití speciálních metod a individualizovaných forem péče o tyto děti.

Uplatnění:

Pedagog v předškolním zařízení, ve speciálním předškolním zařízení, ve třídách pro děti se speciálními potřebami při předškolním zařízení.

Asistenti logopedů ve školských a zdravotnických zařízeních určených k edukaci jedinců se zdravotním postižením (stacionáře, dětská centra).

Speciálněpedagogičtí asistenti ve třídách zajišťujících integrované vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Odborný pracovník nadací a občanských sdružení působících v zájmu osob se zdravotním postižením.

MŠMT:

Mateřská škola s dětmi individuálně integrovanými.

Mateřská škola zřízená pro děti se speciálními potřebami. Mateřská škola speciální.

Mateřská škola se třídami pro děti se speciálními potřebami.

Školská zařízení (předškolní pedagogové v nemocnicích a zdravotnických zařízeních, léčebnách, ozdravovnách apod.) při zdravotnických zařízeních.

Nestátní subjekty (nadace a občanská sdružení zabývající se péčí o předškolní děti se SVP.

MPSV:

Zařízení sociální péče poskytující péči předškolním dětem tj. například domovy pro osoby se zdravotním postižením, týdenní a denní stacionáře, dětská centra, domy pro matky v tísní apod. (dle § 110 odst. 4 b) zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách).

Zakončení studia:

obhajoba závěrečné bakalářské práce

SZZ:

- Speciální pedagogika
- Pedagogika a psychologie
- Didaktika a metodika práce s dítětem předškolního věku se SVP se specializací dle výběru (dle pedie)

1.2 Bc. Speciální pedagogika – vychovatelství**Profil:**

Kvalifikovaný a odborně vzdělaný speciálněpedagogický pracovník - vychovatel, který se uplatní i jako řídicí pracovník na úrovni středního managementu. Absolvent získá způsobilost samostatně vykonávat praktické činnosti speciálního pedagoga zaměřené na výchovnou práci s jedinci se specifickými vzdělávacími potřebami, včetně práce s rodinou v rámci komplexní péče. Absolvent oboru je schopen přiměřeně reflektovat jedince se speciálními vzdělávacími potřebami, je připraven podílet se na jeho socializaci, výchově a vzdělávání, respektovat jeho anatomicko-fyziologické a vývojové zvláštnosti, z nichž vyplývá užití speciálních metod a individualizovaných forem péče o tyto jedince.

Uplatnění: vychovatel nebo asistent pedagoga (popř. osobní asistent) v následujících resortech a institucích

MŠMT: základní školy speciální, základní školy praktické, základní školy pro žáky s poruchami chování, odborná učiliště, praktické školy.

Instituce pro výkon ochranné a ústavní výchovy: dětské diagnostické ústavy, diagnostické ústavy pro mládež, dětské domovy, dětské domovy se školou, výchovné ústavy pro mládež, výchovné ústavy s léčebným režimem.

MPSV: Preventivně výchovná zařízení. Domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, pečovatelské domy, azylové domy, domy na půl cesty, krizová a nízkoprahová denní centra.

Denní a týdenní stacionáře. Terapeutické komunity (dle § 110 odst. 4 b) Zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách). Chráněné bydlení, chráněná pracovní místa, chráněné dílny.

Sociální pracovník: Nadace, neziskové organizace a občanská sdružení zabývající se péčí o klienty se zdravotním postižením či znevýhodněním.

Pedagogický pracovník vykonávající činnost v sociálních službách.

Preventista sociálně patologických jevů (obecní, městské a krajské úřady).

MV: vychovatel ve vazební věznici, ve věznici

Zakončení studia:

obhajoba závěrečné bakalářské práce

SZZ:

- Speciální pedagogika
- Pedagogika volného času a psychologie
- Didaktika výchovné práce u jedinců se SVP

- Specializace dle výběru

1.3 Bc. Speciální pedagogika – příprava asistentů pedagoga

Profil: asistent ve školských zařízeních pro žáky se SVP dle legislativního vymezení, možnost navazujícího studia SPPG učitelství

Zakončení studia:

obhajoba závěrečné bakalářské práce

SZZ:

- Speciální pedagogika
- Základy speciálněpedagogických metod práce
- 2 specializace dle výběru

Uplatnění: asistent ve školských zařízeních pro žáky se SVP

1.4 Bc. Speciální pedagogika – intervence

Profil:

Asistent pedagoga ve školských a zdravotnických zařízeních, asistent u jedinců se SVP, asistent v domovech pro osoby se zdravotním postižením, asistent v sociálních službách, uplatnění v neziskovém sektoru, možnost navazujícího studia SPPG poradenství

Zakončení studia:

obhajoba závěrečné bakalářské práce

SZZ:

- Speciální pedagogika
- Základy poradenství a intervence
- Základy diagnostiky a medicínské propedeutiky
- Specializace dle výběru

Uplatnění:

MŠMT

- asistent ve školských zařízeních pro žáky se SVP

MPSV

- v zařízeních poskytujících sociální služby pro osoby se speciálními vzdělávacími potřebami,
- přímá speciálněpedagogická činnost nebo řídicí činnost dospělých v nadacích a nevládních organizacích prosazujících zájmy osob se SVP resp. jejich rodin a v institucích.

1.5 Bc. Speciální pedagogika – andragogika

Profil:

Kvalifikovaný a odborně vzdělaný speciální pedagog se zaměřením na práci v oblasti péče o dospělé. Uplatní se i jako řídicí pracovník na úrovni středního managementu. Absolvent získá způsobilost samostatně vykonávat praktické činnosti speciálního pedagoga zaměřené na práci s jedinci dospělého a seniorského věku se zdravotním postižením, včetně aktivit zaměřených na odporu rodin klientů v rámci komplexní péče. Patří sem také připravenost na práci s dospělými osobami a seniory sociálně znevýhodněnými. Absolvent oboru je schopen přiměřeně reflektovat jedince se speciálními vzdělávacími potřebami, je připraven podílet se na jeho socializaci, speciálněpedagogické intervenci, přímé práci a vzdělávání, dále je schopen respektovat jeho anatomicko-fyziologické a vývojové zvláštnosti, z nichž vyplývá užití speciálních metod a individualizovaných forem péče o tyto jedince.

Uplatnění: speciální pedagog, sociální pracovník nebo osobní asistent v následujících resortech a institucích

MŠMT: zařízení pro edukaci dospělých osob se zdravotním postižením nebo osob sociálně znevýhodněných.

MPSV: Preventivně výchovná zařízení. Domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, pečovatelské domy, azylové domy, domy na půl cesty, krizová a nízkoprahová denní centra.

Denní a týdenní stacionáře. Terapeutické komunity (dle § 110 odst. 4 b) Zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách). Chráněné bydlení, chráněná pracovní místa, chráněné dílny.

Nadace, neziskové organizace a občanská sdružení zabývající se péčí o klienty se zdravotním postižením či sociálním znevýhodněním.

Pedagogický pracovník vykonávající činnost v sociálních službách. Preventista sociálně patologických jevů (obecní, městské a krajské úřady).

MV: vychovatel ve vazební věznici, ve věznici

Zakončení studia:

obhajoba závěrečné bakalářské práce

SZZ:

- Speciální pedagogika
- Speciálněpedagogická andragogika a psychologie
- Specializace dle výběru (pedie)
- Specializace dle výběru (pedie)

2 Standardy pro bakalářské obory ve speciální pedagogice – distribuce kreditů

Bakalářský studijní program Speciální pedagogika obsahuje 180 kreditů, které jsou rozděleny následovně:

1. Společenskovědní a univerzitní základ: 20 %, tj. 36 kreditů

Cizí jazyk, filosofie, etika, sociologie, sociálně právní problematika (včetně aktuální školské legislativy), pedagogika, integrativní a inkluzivní pedagogika, psychologie (obecná, osobnosti, vývojová, sociální, psychopatologie, patopsychologie), základy ICT, somatologie.

2. Speciálněpedagogický základ: 30 %, tj. 54 kreditů

Speciální pedagogika, psychopedie, logopedie, somatopedie, surdopedie, tyflopédie, etopedie, parciální poruchy (SPUCH), poruchy autistického spektra, kombinované vady, problematika nadaných dětí a žáků, základy speciálněpedagogické diagnostiky.

3. Medicínská propedeutika: 5 %, tj. 9 kreditů

Somatopatologie, neurologie, psychiatrie.

4. Odborná praxe: 30 % ze studia, tj. 54 kreditů

- nutno doložit potvrzením o zajištěné praxi pro studenty z hlediska druhu a věku cílové skupiny (například existencí fakultní škol a zařízení)

5. Praktické dovednosti dle jednotlivých studijních oborů: 15 %, tj. 27 kreditů

Speciální pedagogika předškolního věku – učitelství pro mateřské školy: předškolní pedagogika, didaktika práce s dítětem předškolního věku, metodiky vzdělávacích oblastí dle RVP pro předškolní vzdělávání, didaktika a metodika práce s dítětem předškolního věku se SVP.

Speciální pedagogika – vychovatelství: pedagogika volného času u žáků se SVP, didaktika výchovné práce (předškolní věk, školní věk, adolescence, dospělost, stáří), didaktika a metodika estetických a psychomotorických aktivit, metody práce se skupinou.

Speciální pedagogika – příprava asistentů pedagoga

Osobní a pedagogická asistence, základy speciálněpedagogických metod práce dle dílčích SVP, komunikační techniky, relaxační techniky, metodika rozvoje sociálních dovedností.

Speciální pedagogika- intervence (neučitelský obor)

Speciálněpedagogické metody práce (reedukace, stimulace), základy poradenství, základy diagnostiky, komunikační techniky, základy terapeutických technik.

Speciální pedagogika – andragogika

Metodika výchovné práce se zaměřením na dospělost a stáří, didaktika a metodika estetických a psychomotorických aktivit, metody práce se skupinou. Osobní a pedagogická asistence, základy speciálněpedagogických metod práce dle dílčích druhů zdravotního postižení, komunikační a relaxační techniky, metodika rozvoje sociálních dovedností. Stimulace a podpora aktivity u dospělých osob s těžkými druhy zdravotních postižení. Přístupy k dospělým lidem s ohledem na zdravotní postižení a znevýhodnění, základy speciálněpedagogických metod a způsobů podpory dle dílčích skupin zdravotního postižení, aspekty volby profese, práce a osamostatňování, rozvoj sociálních a pracovních dovedností, komunikace s různými cílovými skupinami, asistence a individuální podpora, práce se skupinou, základy podpory aktivit u dospělých lidí s těžkým postižením

3 Názvy magisterských studijních oborů speciální pedagogiky, profily, SZZ, uplatnění

Přijímací řízení a podmínky pro navazující magisterské programy (vychovatelství, učitelství pro všechny stupně škol) :

- absolvovaná Bc SPPG nebo blízkého oboru, ukončená SZZ SPPG na úrovni Bc.
- uznává se absolvovaná prezenční i kombinovaná forma Bc studií
- předpoklady se ověřují přijímací zkouškou

3.1 Mgr. Speciální pedagogika – vychovatelství (navazující)

Profil:

Absolvent bude schopen provádět speciálněpedagogickou intervenci u jedinců s mentálním postižením a poruchami adaptace, chování a emocí raného, předškolního, školního, adolescentního a dospělého věku.

Zakončení studia:

obhajoba diplomové práce

SZZ

- Speciální pedagogika
- Metodika výchovné práce se zaměřením na vybranou pedii
- Etopedie
- Psychopedie

Uplatnění: vychovatel v následujících zařízeních:

MŠMT

- školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy v souladu s platnou aktuální legislativou,

- ve školách nebo školských zařízeních s integrovanými žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- ve školách nebo školských zařízeních s upraveným vzdělávacím programem pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

MPSV

- v zařízeních poskytujících sociální služby pro osoby se speciálními vzdělávacími potřebami,
- přímá speciálněpedagogická činnost nebo řídicí činnost dospělých v nadacích a nevládních organizacích prosazujících zájmy osob se SVP resp. jejich rodin a v institucích

MV

- vychovatel terapeut, speciální pedagog ve vězeňství
- ve vazebních věznicích a věznicích

3.2 Mgr. Speciální pedagogika – učitelství (navazující)

Profil:

Absolvent se uplatní jako speciální pedagog - učitel na 1. nebo 2. stupni v základních školách s individuální nebo skupinovou integrací žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a v základních školách určených pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Zakončení studia:

obhajoba diplomové práce

SZZ

- Speciální pedagogika pro učitele
- Pedagogika
- Psychologie
- Předmět dle specializace

Uplatnění: speciální pedagog - učitel

MŠMT:

Speciální pedagog - učitel je připraven pro výkon edukace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a to v souladu s novelizací Zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících na pozicích:

- speciální pedagog - učitel žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na 1. stupni základních škol s individuální nebo skupinovou integrací
- speciální pedagog - učitel přípravné třídy základní školy,
- speciální pedagog - učitel v základních školách s upraveným vzdělávacím programem pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v 1.– 5. ročníku,
- speciální pedagog - učitel v základní škole praktické, speciální, v rehabilitačních třídách,
- speciální pedagog - učitel v přípravném stupni základní školy speciální,
- pedagog na 1. stupni ZŠ.

3.3 Mgr. Speciální pedagogika – poradenství (neučitelské, navazující)

Přijímací řízení a podmínky pro navazující magisterské programy poradenství:

- absolvovaná Bc SPPG nebo blízkého oboru, ukončená SZZ SPPG na úrovni Bc.
- uznává se absolvovaná prezenční i kombinovaná forma Bc studií
- předpoklady se ověřují přijímací zkouškou

Profil:

Absolvent bude schopen poskytovat speciálněpedagogickou diagnostiku a poradenské služby dětem, žákům a dospělým se zdravotním postižením či znevýhodněním včetně jejich zákonných zástupců a vzdělavatelů.

Zakončení studia:

obhajoba diplomové práce

SZZ

- Pedagogika a psychologie
- Speciální pedagogika – poradenství, intervence a diagnostika
- 1 - 2 volitelné předměty dle specializace (tj. nejméně jeden s možností druhého dle fakulty a zájmu)

Uplatnění: poradenský pracovník

- ve školských a školních poradenských pracovištích
- ve školách nebo školských zařízeních s integrovanými žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- ve školách nebo školských zařízeních s upraveným vzdělávacím programem pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,

3.4 Mgr. Speciální pedagogika – logopedie (navazující)

Navazující magisterské studium SPPG – LOGOPEDIE (jednooborová)

Přijímací řízení a podmínky:

absolvovaná Bc SPPG výhradně se zaměřením na logopedii a surdopedii – (jiná studia jsou nepřijatelná pro nezastupitelnost odborných praxí, praktických cvičení)

absolvovaná SZZ SPPG na úrovni Bc.

uznává se absolvovaná prezenční i kombinovaná forma Bc studií

Profil:

Absolvent bude připraven pro výkon profese speciálního pedagoga – logopeda se zaměřením na výstavbu a reedukaci komunikačního systému u osob s narušenou komunikační schopností a u osob se sluchovým postižením. Bude ovládat diagnostiku, terapii a tvorbu individuálních plánů ve své oblasti.

Zakončení studia:

obhajoba diplomové práce

SZZ

- Speciální pedagogika
- Logopedie
- Surdopedie
- Psychologie

Uplatnění:

MŠMT: logoped ve školských zařízeních v souladu s metodickým doporučením 14712/2009 Sb.,

- ve školách nebo školských zařízeních s integrovanými žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,

- ve školách nebo školských zařízeních s upraveným vzdělávacím programem pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- ve školských a školních poradenských pracovištích,
-

MPSV: v zařízeních poskytujících sociální služby pro osoby se speciálními vzdělávacími potřebami,

MZ: logoped ve zdravotnictví (nelékařské zdravotnické povolání) – nutné další studium dle Vzdělávacího programu specializačního vzdělávání v oboru klinická logopedie pod MZ ČR (§124 vyhl. č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků).

Ministerstvo zdravotnictví stanoví podle § 90 odst. 2 písm. e) zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění zákona č. 125/2005 Sb.

3.5 Mgr. Speciální pedagogika – andragogika (navazující)

Profil:

Absolvent bude po absolvování studií schopen provádět speciálněpedagogickou intervenci, speciálněpedagogickou diagnostiku a plánování u jedinců se zdravotním postižením a poruchami adaptace, chování a emocí dospělého věku a u seniorů.

Uplatnění: speciální pedagog v následujících zařízeních:

MŠMT

- v zařízeních pro edukaci dospělých osob se zdravotním postižením v souladu s platnou aktuální legislativou,

MPSV

- v zařízeních poskytujících sociální služby pro osoby se zdravotním postižením nebo pro seniory,
- přímá speciálněpedagogická činnost nebo řídicí činnost dospělých v nadacích a nevládních organizacích prosazujících zájmy osob se zdravotním postižením a podpora jejich rodin

MV

- vychovatel terapeut, speciální pedagog ve vězeňství
- ve vazebních věznicích a věznicích

Dále

- státní správa
- nevládní a neziskové organizace zaměřené na danou cílovou skupinu

Zakončení studia:

obhajoba diplomové práce

SZZ

- Speciální pedagogika
- Psychologie
- Psychopedie
- Specializace dle výběru

3.6 Mgr. Speciální pedagogika - logopedie (jednooborová)

Nedělené magisterské studium

Profil:

Absolvent bude připraven pro výkon profese speciálního pedagoga – logopeda se zaměřením na výstavbu a reedukaci komunikačního systému u osob s narušenou komunikační schopností a u osob se sluchovým postižením. Bude ovládat diagnostiku, terapii a tvorbu individuálních plánů ve své oblasti.

Zakončení studia:

obhajoba diplomové práce

SZZ

- Speciální pedagogika
- Logopedie
- Surdopedie
- Psychologie

Uplatnění:

MŠMT: logoped ve školských zařízeních v souladu s metodickým doporučením 14712/2009 Sb.,
ve školách nebo školských zařízeních s integrovanými žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
ve školách nebo školských zařízeních s upraveným vzdělávacím programem pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
ve školských a školních poradenských pracovištích,

MPSV: v zařízeních poskytujících sociální služby pro osoby se speciálními vzdělávacími potřebami,

MZ: logoped ve zdravotnictví (nelékařské zdravotnické povolání) – nutné další studium dle Vzdělávacího programu specializačního vzdělávání v oboru klinická logopedie pod MZ ČR (§124 vyhl. č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků).

Ministerstvo zdravotnictví stanoví podle § 90 odst. 2 písm. e) zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění zákona č. 125/2005 Sb.

3.7 Mgr. Speciální pedagogika – učitelství pro 1. stupeň

Nedělené magisterské studium - pětileté

Obsah a rozsah státních závěrečných zkoušek:

Magisterské studium je ukončeno státní závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je:

- Obhajoba diplomové práce.
- Zkouška z českého jazyka s didaktikou.
- Zkouška z pedagogiky a psychologie 1. stupně ZŠ.
- Zkouška z povinné specializace (psychopedie) a ze dvou výběrových specializací (etopedie, logopedie, somatopedie, surdopedie, tyflopédie).

Profil absolventa:

Absolvent magisterského studijního programu učitelství pro 1. stupeň základní školy a speciální pedagogika se v souladu s novelizací Zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících v platném znění uplatní na pozicích:

- speciální pedagog – učitel na 1. stupni základní školy,
- speciální pedagog – učitel na 1. stupni základní školy při edukaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou vzděláváni v režimu individuální nebo skupinové integrace,
- speciální pedagog – učitel přípravné třídy základní školy,
- speciální pedagog – učitel v základních školách s upraveným vzdělávacím programem pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v 1. – 5. ročníku (např. základní školy logopedické, základní školy pro sluchově postižené, základní školy pro tělesně postižené, základní školy pro zrakově postižené, základní školy pro žáky se specifickými poruchami učení, základní školy pro žáky se specifickými poruchami chování),
- speciální pedagog – učitel v základní škole se vzdělávacím programem školy praktické, speciální, v rehabilitačních třídách,
- speciální pedagog – učitel v přípravném stupni základní školy speciální,
- absolvent bude schopen poskytovat poradenské služby v rozsahu vyplývajícím z jeho učitelské pozice a v souladu s § 18 Zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících v platném znění získá kvalifikaci pro poradenskou práci na pozici speciálního pedagoga ve školských poradenských zařízeních typu speciálněpedagogických center, pedagogicko-psychologických poraden.

Absolvent má možnost se uplatnit v nestátních zařízeních určených pro osoby se zdravotním postižením či znevýhodněním včetně resortu práce a sociálních věcí.

Absolvent akreditovaného magisterského studijního oboru speciální pedagogika, (resp. učitelství pro 1. stupeň základních škol a speciální pedagogika), který složí státní závěrečnou zkoušku z logopedie a surdopedie (logoped) může působit v resortu zdravotnictví a vykonávat činnosti jiného odborného pracovníka s odbornou způsobilostí pod dohledem klinického logopeda (v souladu s § 44, 46 vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech

zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků v platném znění, v souladu s § 23 Zákona 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních v platném znění).

4 Standardy pro magisterské obory ve speciální pedagogice – distribuce kreditů

4.1 Navazující magisterský studijní program

obsahuje 120 kreditů, které jsou rozděleny následovně:

1. Společenskovědní a univerzitní základ: 20 %, tj. 24 kreditů

Cizí jazyk, filosofie výchovy, profesní etika, školská politika a legislativa, metodologie, základy statistiky, inkluzivní pedagogika, pedagogická psychologie, ICT ve speciální pedagogice

2. Speciálněpedagogický základ: 30 %, tj. 36 kreditů

Komparativní speciální pedagogika, edukace jedinců s mentálním postižením, edukace jedinců s narušenou komunikační schopností, edukace jedinců s tělesným postižením (zdravotním oslabením a dlouhodobě nemocných), edukace jedinců s poruchami chování, edukace jedinců se zrakovým postižením, edukace jedinců se sluchovým postižením, edukace jedinců s parciálními poruchami (SPUCH), strategie vzdělávání jedinců s PAS a vícenásobným postižením, edukační strategie nadaných jedinců, tvorba IVP.

3. Medicínská propedeutika: 5 %, tj. 6 kreditů

Farmakologie, neurologie, psychiatrie, speciální psychopatologie (medicínská).

4. Odborná praxe: 30 % ze studia, tj. 36 kreditů

3. nutno doložit potvrzením o praxi pro studenty z hlediska druhu a věku cílové skupiny (například existencí fakultní škol a zařízení)

5. Praktické dovednosti dle jednotlivých studijních oborů: 15 %, tj. 18 kreditů

Speciální pedagogika – vychovatelství

Speciálněpedagogická diagnostika, intervence a poradenství, Sociálně právní ochrana, Etopedická diagnostika a intervence, Psychopedická diagnostika a intervence, Penologie, Dynamika sociální skupiny.

Speciální pedagogika – učitelství

Didaktika českého jazyk a literatury (včetně zaměření na žáky se SVP), Didaktika prvopočátečního čtení a psaní (včetně zaměření na žáky se SVP), Didaktika matematiky (včetně zaměření na žáky se SVP), Didaktika výtvarné výchovy (včetně zaměření na žáky se SVP), Didaktika prvouky, přírodovědy a vlastivědy (včetně zaměření na žáky se SVP), Didaktika hudební výchovy (včetně zaměření na žáky se SVP), Didaktika tělesné výchovy (včetně zaměření na žáky se SVP), Alternativní a augmentativní komunikace.

Speciální pedagogika- poradenství (neučitelský obor)

Speciálněpedagogická diagnostika, intervence a poradenství v raném a předškolním věku; speciálněpedagogická diagnostika, intervence a poradenství ve školním věku a adolescentním věku; speciálněpedagogická diagnostika, intervence a poradenství v dospělosti a stáří; alternativní a augmentativní komunikace, práce se školní třídou, volitelné terapie a specializace.

Speciální pedagogika – logopedie

Logopedie se zaměřením na tvorbu a realizaci individuálních plánů, návrh a vedení terapeutických postupů v celém spektru věkových kategorií cílové skupiny, (diagnostika, poradenství, terapeutické techniky, komunikační techniky); surdopedie, surdopedická diagnostika a intervence, znakový jazyk, ORL, foniatrie; alternativní a augmentativní komunikace; kompenzační pomůcky v logopedii a surdopedii.

Speciální pedagogika – andragogika

Metodika výchovné práce se zaměřením na dospělost a stáří, didaktika a metodika estetických a psychomotorických aktivit, metody práce se skupinou. Osobní a pedagogická asistence, základy speciálněpedagogických metod práce dle dílčích druhů zdravotního postižení, komunikační a relaxační techniky, metodika rozvoje sociálních dovedností. Stimulace a podpora aktivity u dospělých osob s těžkými druhy zdravotních postižení. Přístupy k dospělým lidem s ohledem na zdravotní postižení a znevýhodnění, základy speciálněpedagogických metod a způsobů podpory dle dílčích skupin zdravotního postižení, aspekty volby profese, práce a osamostatňování, rozvoj sociálních a pracovních dovedností, komunikace s různými cílovými skupinami, asistence a individuální podpora, práce se skupinou, základy podpory aktivit u dospělých lidí s těžkým postižením

5.1 Magisterský studijní program pětiletý (jednooborová logopedie)

distribuce kreditů

celkový počet získaných kreditů k absolvování - 300

Struktura studia – moduly a kreditové rozložení:

1. **Společný základ** – pedagogika, psychologie + univerzitní základ studia (Cizí jazyk, filosofie výchovy, profesní etika, školská politika a legislativa, metodologie, základy statistiky, inkluzivní pedagogika, pedagogická psychologie, ICT ve speciální pedagogice – 20 % - 60 kreditů
2. **Speciální pedagogika** – všechny oblasti (pedie), následně prohloubení studia se zaměřením na diagnostiku, poradenství, sestavování IVP, propojení na další pomáhající profese – 20 % - 60 kreditů
3. **Medicínská propedeutika** – neurologie, psychiatrie, pediatrie, ORL, foniatrie, 5% - 15 kreditů
4. **Logopedie** se zaměřením na tvorbu a realizaci individuálních plánů, návrh a vedení terapeutických postupů v celém spektru věkových kategorií cílové skupiny, (diagnostika, poradenství, terapeutické techniky, komunikační techniky) – 20 % - 60 kreditů
5. **Psychologie pro logopedy** – 5 % - 15 kreditů
6. **Surdopedie pro logopedy** – 10 % - 30 kreditů
7. **Prohlubující medicínský blok** se zaměřením na diagnostiku k oboru – 5% 15 kreditů
8. **Praxe specificky zaměřené** s ohledem na věk a druh postižení cílové skupiny – 15% - 45 kreditů, akreditační spis je třeba vybavit potvrzením o zajištěné praxi pro studenty v potřebném rozsahu

5.2 Magisterský studijní program pětiletý – speciální pedagogika - učitelství pro 1. stupeň ZŠ

distribuce kreditů

celkový počet získaných kreditů k absolvování - 300

Struktura studia – moduly a kreditové rozložení:

- Společenskovední a univerzitní základ: 11,33%, tj. 34 kreditů
- Speciálněpedagogický základ: 25%, tj. 75 kreditů
- Pedagogika I. stupně ZŠ 25% tj. 75 kreditů
- Medicínská propedeutika: 5 %, tj. 15 kreditů
- Odborná praxe: 18,67 % ze studia, tj. 56 kreditů
- Praktické dovednosti: 15 %, tj. 45 kreditů

Speciální pedagogika – učitelství pro I. st. ZŠ

Didaktika českého jazyka a literatury (včetně zaměření na žáky se SVP), Didaktika prvopočátečního čtení a psaní (včetně zaměření na žáky se SVP), Didaktika matematiky (včetně zaměření na žáky se SVP), Didaktika výtvarné výchovy (včetně zaměření na žáky se SVP), Didaktika prvouky, přírodovědy a vlastivědy (včetně zaměření na žáky se SVP), Didaktika hudební výchovy (včetně zaměření na žáky se SVP), Didaktika tělesné výchovy (včetně zaměření na žáky se SVP), Alternativní a augmentativní komunikace.

6 Popis deskriptorů - Předměty speciální pedagogiky

(dle prof. Vítkové)

Bakalářské studium

Výstupy z učení (*learning outcomes*) = konkrétní (měřitelné) znalosti, dovednosti, schopnosti, které by si student v rámci studia měl osvojit (resp. co student umí po úspěšném absolvování oboru/předmětu)

- má všeobecné vědomosti a dovednosti speciální pedagogiky
- má odborné speciální znalosti a dovednosti speciální pedagogiky
- ovládá pomocné edukační, výchovné a komunikační vědomosti a dovednosti
- je schopen aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do jejich výuky
- ovládá práci s dětmi/žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na úrovni asistenta pedagoga
- je schopen metodologicky navrhnout a zpracovat případovou studii žáka se SVP

Navazující magisterské studium

Výstupy z učení (*learning outcomes*) = konkrétní (měřitelné) znalosti, dovednosti, schopnosti, které by si student v rámci studia měl osvojit (resp. co student umí po úspěšném absolvování oboru/předmětu)

- má široké odborné speciální znalosti a dovednosti speciální pedagogiky
- má základní komunikační vědomosti a dovednosti
- má znalosti a dovednosti z oboru, komunikační a edukační znalosti a dovednosti
- je schopen aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do jejich výuky (individuální přístup i práce se skupinou)

- ovládá práci s dětmi/žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na úrovni speciálního pedagoga (speciálněpedagogická diagnostika, individuální vzdělávací plán, intervence, práce s jednotlivcem i se skupinou)
- je schopen metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum v edukaci žáka se SVP, argumentovat ve prospěch zvoleného postupu